

VIANOCE SÚ PRED OČAMI

Tradične pred najradostnejšími sviatkami roka sa Vám prihovám pár riadkami, aby som poinformoval, čo sa udialo v priebehu roka a čo nás čaká v budúcom roku v našej obci.

Rok 2008 sme začínali netradične tým, že sme otvárali nový obecný úrad. Atmosféra tejto slávnosti sa niesla v duchu nefalšovanej radosti z podareného diela. Občania pri prehliadke vyjadrovali spokojnosť s vykonanými úpravami. Uvedomujem si, že ešte nejaké drobnosti je potrebné dotiahnuť, ale všetko je ovplyvnené finančnými možnosťami. Počas stavebných prác s dodávkou materiálu nám najviac pomáhala firma GRENSTAVE na čele s jej majiteľom p. Danielom Grenčíkom, ktorý nám urobil ústretový splátkový kalendár. Následne sme pokračovali na úprave priestranstva pred obecným úradom. Vybudovaná parková úprava bude slúžiť ako oddychová zóna i ako miesto stretávok.

Ďalšou našou snahou je vybudovanie obecného kompostoviska v lokalite Pod borovinou za účelom likvidácie biologického odpadu zo súkromných pozemkov i verejných priestranstiev. Aby k vybudovaniu kompostoviska mohlo dôjsť, je potrebné získať povolenie zo Slovenského pozemkového fondu, ktorý v súčasnosti prenájmy ani predaje nepovoľuje. Čo sa týka odpadového hospodárstva, obec vstúpila do občianskeho združenia „Združenie separovaného zberu“ so sídlom v Liptovských Sliachoch, ktoré bude zabezpečovať separáciu komunálneho odpadu. V súčasnosti očakávame dodanie kontajnerov na plasty, papier a sklo.

Pozornosť sme venovali aj ZŠ s MŠ. Obec podala žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci Regionálneho operačného programu – Infraštruktúra vzdelávania za účelom zrealizovania stavebných úprav a modernizácie ZŠ s MŠ. O úspešnosti nášho projektu sa dozvieme najskôr koncom kalendárneho roka. Z predchádzajúcej skúsenosti viem, že získanie prostriedkov z eurofondov je dosť zložitá záležitosť.

V oblasti dopravy sme našu snahu smerovali na riešenie dopravnej situácie na štátnej ceste I. triedy

I/59 – Hollého ulica. Oslovili sme Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Slovenskú správu ciest so žiadosťou o vybudovanie obchvatu Likavky. Do riešenia spomínanej problematiky sa zangažoval štátny tajomník Ing. Milan Mojš. Bol vypracovaný projekt obchvatu s variantnými riešeniami. Realizácia obchvatu je závislá od finančných možností Slovenskej správy ciest a od priorit, ktoré jej uloží vláda SR. Dnes je prioritou stavba diaľnice D1 a začínajú sa prejavovať dopady finančnej krízy.

V rámci aktívnych prác sme zabezpečovali údržbu obecných budov, verejnej zelene, cintorína, miestnych komunikácií a likvidáciu divokých skládok komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu.

A čo nás čaká v budúcom roku? Už v súčasnom období pripravujeme stavebné úpravy na budove bývalej reštaurácie. Táto akcia určite preverí naše organizačné, technické aj manažérske schopnosti, ale som presvedčený, že aj tieto práce zvládneme.

S novým rokom privítame aj novú menu euro. Tu chcem vyjadriť spokojnosť s prípravou zamestnancov OcÚ na túto pre nás očakávanú udalosť. Som presvedčený, že podobne ako pri prechode kompetencií zo štátu na obec aj túto zmenu úspešne zvládneme.

Okrem už spomínaných aktivít sa budeme musieť vysporiadať s problémom zatekania strechy na budove TJ a na zadnej budove Strediska služieb (kaderníctvo).

Vážení spoluobčania, opäť sú tu Vianoce, ten najkrajší a najočakávanejší čas roka. Všetci sa snažíme, aby sme si tieto krásne chvíle pokoja, radosti, šťastia a oddychu spríjemnili čo najviac, aby sme mali počas roka na čo spomínať. Najviac sa tešia asi naši najmenší, ktorí už určite písali listy Ježiškovi.

Vážení spoluobčania, v mene obecného zastupiteľstva, obecného úradu i v mene svojom Vám želim krásne vianočné sviatky, plné radosti, lásky, pokoja a Božieho požehnania. V nadchádzajúcom roku Vám všetkým želim šťastie, zdravie, lásku, osobné aj pracovné úspechy.

Vladimír Roško, starosta obce

MATERSKÁ ŠKOLA PLNÁ DETÍ

Ani sme sa nenazdali a prišiel zas... Kto asi? Predsa nový školský rok 2008/2009. Situácia, ktorá sa každoročne opakuje, ale predsa obsahuje zmeny. V tomto roku sú zmeny v detskom kolektíve, ale aj vo výchovno-vzdelávacom procese. Hovorím o Štátnom vzdelávacom programe ISCED – predprimárne vzdelávanie. **„Hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálno-motorickú, kognitívnu a citovo-sociálnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Východiskom je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie a začleňovanie do skupiny a kolektívu.“**

Vo výchove a vzdelávaní sa prihliada na rôzne sociokultúrne a socioekonomické rodinné zázemie detí. V pedagogickej práci uplatňujeme princíp aktivity dieťaťa a v premyslenom vytváraní podmienok dbáme na účinný sebarozvoj osobnosti. V predškolskej výchove je prostredie MŠ výchovným spoločenstvom, ktoré predpokladá priaznivú výchovno-vzdelávaciu klímu s dôrazom na rozvoj tvorivosti, v ktorej realizujeme učenie hrou. Dôležité je emocionálne prežívanie dieťaťa v kolektíve.

V tomto školskom roku nastúpilo do MŠ 65 detí, ktoré sú rozdelené podľa veku do tried. V prvej triede s nimi pracuje p. uč. Bc. Jarmila Vojkovičová, p. uč. Alena Močáryová. Druhú triedu ďalej vedú p. uč. Bc. Ľuboslava Kočibálová a p. uč. Bc. Soňa Baranová. S predškolákmi pracujú p. uč. Bc. Katarína Novotná, p. uč. Mária Glembová. Je nám ľúto, že požiadavky rodičov, aby deti mohli byť po celý deň v MŠ nemôžeme splniť, pretože kapacitné možnosti sú už vyčerpané. Napriek tomu vychádzame rodičom

v ústrety, pokiaľ sa v rodine vyskytnú nejaké nepredvídané okolnosti a potrebujú akútne pomôcť.

V našej pedagogickej práci majú miesto aj mimoškolské aktivity detí. V septembri sa deti III. triedy zúčastnili športovej súťaže „Beh parkom“ v Ružomberku, ďalšou aktivitou bola výtvarná súťaž „Rozprávkový ježko“, organizovaná CVC Elán. Z obidvoch súťaží si deti priniesli ocenenia v podobe diplomov a plyšových hračiek. V spolupráci s Obecným úradom v Likavke a Kultúrnym strediskom Likavka deti vystúpili pre starších občanov v KD v Likavke a navštívili obyvateľov Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“. Deti zo školského klubu ich potešili malými darčekom, ktoré sami vyrobili a žiaci ZŠ prispeli aj programom.

Každé dieťa predškolského veku počas školského roka má možnosť sa realizovať v mimoškolských aktivitách v rámci svojich schopností a zručností organizovaných MŠ, CVC a Súkromnou základnou umeleckou školou.

Milá povinnosť a očakávanie sú v decembri. Viete prečo? Lebo deti čakajú na Mikuláša. Už vedia zaspievať a zarecitovať, no najlepšie vedieť, čo by od neho chceli: „predsa darčeky!“ Neuvedomujú si, že dieťa je najväčší dar, ktorý ich rodičia dostali. Je našou spoločnou úlohou rodiny a MŠ tento živý dar rozvíjať a vychovávať.

Ani v tomto predvianočnom adventnom období na to nezabudnime! V mene celého kolektívu Vám chcem zapriať pekné, pokojné a požehnané Vianoce.

Alena Močáryová, učiteľka MŠ

ŠKOLA ROKA

Dňa 19. 11. 2008 sme sa zúčastnili na slávnostnom vyhodnotení športových súťaží za školský rok 2007/08, pod názvom „ŠKOLA ROKA“, ktorá sa konala v priestoroch Spojenej školy v Ružomberku. Našu školu zastupovali: pán riaditeľ Ing. Jozef Maga, pani Mgr. Anna Babicová ako vedúca školského úradu za okres Ružomberok, pán učiteľ Tv Mgr. Branislav Lastič a žiaci našej školy Františka Halušková a Jakub Hyko.

Obsadili sme pekné tretie miesto v kategórii základných škôl do 300 žiakov, čo znamená, že sme ob-

hájili vlaňajšiu pozíciu. Za zmienku stoja umiestnenia našich malých gymnastov, ktorý obsadili druhé miesto v kategórii 4. – 6. roč. , a tretie miesto v kategórii 1. – 3. roč. na okresnom kole, dievčatá skončili druhé vo vybíjanej na okresnom kole, no a na záver školského roka sme boli pozvaní na prvú mestskú olympiádu v hre jadžent, ktorá sa započítavala aj do okresného kola, kde sme obsadili druhé miesto. Našou snahou bude aj v tomto školskom roku 2008/09 obhájiť túto pozíciu, poprípade dostať sa ešte kúsok vyššie.

PRE ŠŤASTNÝ ÚSMEV DETÍ

Pred niekoľkými dňami si november podal ruku s decembrom, mesiacom, v ktorom zvykneme bilancovať uplynulý kalendárny rok. Hoci z toho školského sme ukrojili ešte len štvrt', myslím je namieste zaspomínať, čo všetko sme v našom školskom klube za tých pár mesiacov zažili.

V septembri do vynovených priestorov zvedavo nazrelo 62 párov detských očiek. Zoznámili sa s vychovateľkami, ktoré ich podľa veku rozdelili do dvoch oddelení. Miestnosti ŠKD počas prázdnin prešli rekonštrukciou. Vznikol tak priestor, v ktorom už každé z detí má dnes dostatok miesta na prípravu na vyučovanie, pokojné zamestnanie pri stole alebo na súťaživé hry, či stolný tenis.

Prvý mesiac sme sa zamerali na aklimatizáciu detí, hlavne prvákov v škole, postupné upevňovanie hygienických návykov, kultúrne správanie sa v školskej jedálni aj na verejnosti. Často sme chodili von, kde deti využívali pekné počasie na rekreačnú činnosť pri loptových hrách a rôznych súťažiach. Uskutočnili sme aj niekoľko vychádzok do okolia školy. V oddelení sme si založili kútik živej prírody a vyzdobili sme si ho prácami detí, ktoré vznikajú v krúžku Tvorivá dielňa. Postarali sme sa aj o jesennú výzdobu chodby.

V októbri sme sa venovali zhotovovaniu pozdravov, ktorými sme si uctili starších spoluobčanov v obci aj v blízkom domove dôchodcov. Pripravili sme výstavku jesenných plodov, ukončenie ktorej sme spojili s besedou so zdravotnou sestrou o zdravých zuboch a konzumáciou ovocia a zeleniny. Aj tento mesiac sme sa otužovali na čerstvom vzduchu, popri

hrách sme zbierali jablká a pri príležitosti Dňa jablka sme zorganizovali týždeň pod názvom „Každý deň aspoň jedno jablko“. Tento mesiac sme uskutočnili aj stolnotenisový turnaj.

Deti sa však nevenovali len zábave, ale aj školským povinnostiam a to príprave na vyučovanie. Aj túto sme si však spestrili didaktickými hrami, lebo dieťa si učivo najviac upevní pri hre. Pri príležitosti Dňa knižníc sme navštívili našu školskú knižnicu a strávili tam čas čítaním, recitáciou, spevom a dramatizáciou prečítaného.

V novembri sme si pripomenuli pamiatku zosnulých, ale aj dedičstvo, ktoré nám zanechali vo forme ľudových piesní, spôsobu života, krojov. Deti vyrábali rozličné zvieratká, dopravné prostriedky, cvičili si mozog lúštením hlavolamov. Telo precvičovali pri rozličných gymnastických cvičeniach.

Pripravovali sme sa na príchod Mikuláša a následne Vianoc. Pre deti sme pripravili malé mikulášske prekvapenie, zhotovujeme výrobky, ktoré ponúkame do školskej vianočnej burzy, vyzdobili sme si oddelenie aj chodbu v súlade s ročným obdobím. Počas celého školského roka dôsledne dodržiavame pitný režim detí.

Práca v ŠKD nie je hodnotená známkami, ani za ňu deti nedostávajú vysvedčenia. Výsledky sa dostavia len dlhodobým výchovným pôsobením, trpezlivosťou, ale aj schopnosťou dospelých vcítiť sa do detskej duše, stať sa na chvíľu dieťaťom. Odmenou nám je potom šťastný úsmev detí.

Miroslava Šatarová

MIKULÁŠSKY VOLEJBALOVÝ TURNAJ ZAMESTNANCOV ŠKÔL

V piatok 5. 12. 2008 sa v Ľubochni uskutočnil volejbalový turnaj pracovníkov ZŠ. Zúčastnilo sa ho 6 kolektívov ZŠ nášho okresu. Turnaj prebiehal v dvoch skupinách a potom sa hralo postupne o 5.–6. miesto, 3.–4. miesto a o 1.–2. miesto. Náš kolektív v zložení Ing. Maga, Mgr. Pavelková, Mgr. Jakubcová, Mgr. Luptovská, Mgr. Lastič, Mgr. V. Bakošová, PaedDr. Peniaková vyhral svoju skupinu, a tak sa stretol v boji o víťazstvo s domácou Ľubochnou. Vyhrali sme 2:1. Naše víťazstvo bolo odmenené diplomom, vecnou cenou a pohárom víťaza.

HASIČSKÉ ÚSPECHY 2008

Vážení spoluobčania, dovoľte nám i touto cestou poinformovať vás o hasičskej sezóne 2008, kde chceme zhrnúť naše hasičské úspechy. I tento rok sme opäť absolvovali množstvo hasičských súťaží, ktoré pomohli zdokonaľiť naše súťažné skúsenosti a koniec koncov i výsledky. Prinášame Vám prehľad všetkých absolvovaných súťaží detí i dospelých hasičov:

5. apríl 2008 – Zimné sústredenie mladých hasičov – Tento už 6. ročník halovej hasičskej súťaže sme opäť organizovali v rámci veľkého projektu „Čo páli to uhasíme“. Z 22 súťažných družstiev z rôznych kútov Slovenska nakoniec naši chlapci obsadili pekné 2. miesto po víťaznej Šuňave. Dievčatá skončili na 3. mieste po Širokom a Šuňave. Tento ročník bol poznačený skutočne vysokou kvalitou súťažiacich družstiev, veď mladí hasiči zo Šuňavy sa už viackrát zúčastnili celoslovenskej hasičskej súťaže, kde dosahovali vždy popredné postupové miesta.

24. máj 2008 – okresné kolo hry Plameň – Naše súťažné družstvá chlapcov i dievčat obsadili zhodne 1. miesta, čím si zabezpečili postup na krajské kolo.

7. jún 2008 – krajské kolo hry Plameň – Nakolko tento rok krajské kolo súťaže dostal za úlohu zorganizovať okres Ružomberok, hlavnú organizátorskú úlohu sme si zobrali na plecia my v Likavke. Predsa je to už vyššie kolo súťaže, čo kladie i vyššie nároky na jej zorganizovanie. O vynikajúcej príprave súťaže po jej skončení svedčili vyjadrenia trénerov všetkých najlepších družstiev každého okresu Žilinského kraja. I v tejto vysokej a náročnej konkurencii sa obe naše družstvá umiestnili na 1. mieste, čím si zabezpečili postup na celoslovenské kolo hry Plameň v Topoľčanoch.

4.–5. júl 2008 – celoslovenské kolo hry Plameň – Dostať sa do tejto najvyššej Slovenskej súťaže mladých hasičov je pre dobrovoľný hasičský zbor každej obce veľké pranie i najvyššia meta. Dosiahnutý úspech je o to väčší, že dostať sa medzi 8 najlepších družstiev Slovenska, a to dokonca v oboch kategóriách, sa nestáva každý rok. V tejto súťaži nakoniec obe naše družstvá skončili na 6. mieste. Chybou bolo, že na tejto úrovni v požiarom útoku CTIF je nástrekový terč, do ktorého treba nastriekať 5 litrov vody. V našich podmienkach ale cvičíme len na zostreknutie terča, čo malo za následok dlhší čas disciplíny a následne horšie konečné miesto. Už tradične však, hasičskú olympiádu, ktorá sa koná ako sprievodná akcia, sme i tentokrát vyhrali.

28. jún 2008 – pohárová súťaž v Trnovom pri Žiline – súťaž, ktorej sa zúčastňujeme pravidelne už niekoľko rokov. Chlapci tu vo vysokej konkurencii obsadili 6. miesto, dievčatá 3. miesto.

21. september 2008 – IV. ročník súťaže mladých hasičov „O putovný pohár starostu obce Šuňava“ – Chlapci skončili na 11. mieste, dievčatá obsadili konečné 8. miesto.

1. október 2008 – 1. ročník Hasičského viacboja v Likavke – Po minuloročnom nultom ročníku sme zorganizovali letné kolo projektu „Čo páli to uhasíme“. Jedná sa o branný pretek v lese pod hradom Likava, ktorého sa zúčastnilo 25 družstiev z rôznych kútov Slovenska, kde medzi silnými družstvami sa naši chlapci umiestnili na 5. mieste, dievčatá svoju kategóriu vyhrali.

Z týchto výsledkov je zrejmé, že v našich mladých hasičoch opäť rastie silná hasičská generácia, ktorá, dúfame, bude viesť DHZ Likavka nastoleným smerom aj v budúcnosti. Za to patrí veľká vďaka najmä niekoľkým obetavým trénerom, ktorí sa vo svojom voľnom čase venujú deťom. Veď našim celoročným heslom skutočne je: „Čo páli to uhasíme – spoločne proti núde a pre hľadanie pozitívnych hodnôt v nás.“ Sme presvedčení, že i vďaka tejto aktivite mnohé likavské deti využívajú svoj voľný čas aktívne, zmysluplne, a tak im ostáva menej času na vandalizmus a iné negatívne prejavy správania.

I družstvá dospelých tento rok nezaháľali, o čom svedčia nasledovné úspechy:

26. júl 2008 – pohárová súťaž hasičských družstiev pri príležitosti 80. výročia založenia DHZ Martinček. Pri tejto príležitosti hasiči z Martinčeka vysvätili novú zástavu zboru. Tu naši hasiči skončili v kategórii muži i ženy zhodne na 1. miestach.

3. august 2008 – memoriál Štefana Rišu a 9. kolo SSHL v Likavke – V tradičnej pohárovej súťaži Memoriálu naše družstvá obsadili 5. a 7. miesto, ženy skončili prvé. V ten istý deň sa konalo i 9. kolo ligovej súťaže, kde naše ligové družstvo skončilo s výsledným časom 16,954 sek. na 9. mieste. Táto súťaž bola opäť niečo nové oproti minulým rokom, veď sa v Likavke zišla úplná špička hasičských družstiev celého severného Slovenska.

30. august 2008 – súťaž o pohár starostu obce Krmeš – Po pekne prevedenom hasičskom útoku sme získali prvé miesto a tým i putovný pohár starostu,

čo nás zaväzuje k podobnému výsledku aj budúci rok. Naším cieľom bude tento pohár obhájiť.

31. august 2008 – previerka pripravenosti hasičských družstiev v Lipt. Lúžnej – Na súťaž sme postavili 1 družstvo mužov, 1 družstvo starých pánov a 1 družstvo žien. Družstvo žien skončilo na 2. mieste, muži obsadili 4. a starí páni 7. miesto.

6. september 2008 – nočná pohárová súťaž na námestí v Lipt. Mikuláši – Naše družstvo mužov obsadilo 1. miesto

11. október 2008 – nočná pohárová súťaž o pohár starostu obce Lipt. Teplá – Hasiči z Liptovskej Teplej zorganizovali ďalší ročník tejto nočnej súťaže, pri ktorej celý požiarny útok prebieha len pri osvetlení na motorovej striekačke. Vysokú latku nastavili mnohé družstvá, ktoré sa zúčastňujú i ligových súťaží. Nakoniec v konkurencii 30 mužských družstiev naši muži skončili na 9., starí páni na 11. mieste, ženy skončili tretie.

Sezóna 2008 – ligové súťaže Severoslovenskej hasičskej ligy – I tento rok sa naše ligové družstvo zúčastnilo všetkých 12 ligových súťaží, za čo im patrí

obdiv. Veď dochádzať a súťažiť každý víkend, niekedy i oba dni, na hasičskej súťaži najmä v okolí Žiliny je skutočne namáhavé a vysilujúce. V konkurencii 19 ligových družstiev sa naše družstvo nakoniec umiestnilo na peknom 9. mieste. O kvalite tohto nášho súťažného družstva svedčia aj časy, ktoré bežne dosahujú. Výsledný čas požiarného útoku okolo 16 sek. je skutočne špičkový. Tu však už nehrá hlavnú úlohu len kvalitná technika ale aj súhra celého družstva, ktorú neustále zlepšujú častými hasičskými tréningami.

Z ďalšej činnosti nášho zboru môžeme spomenúť nespočetné množstvo brigád a hodín odpracovaných na údržbe výzbroje a výstroja, na zdokonaľovaní hasičskej techniky, pomoc pri usporiadateľskej službe na DFF v Likavke.

Vďaka patrí nielen našim aktívnym a činným členom, ale aj ich rodinám za porozumenie a trpezlivosť. Veď našu prácu robíme dobrovoľne, vo svojom voľnom čase, s vedomím nezištnej pomoci bližnému.

Mgr. Peter Brtko, tajomník DHZ Likavka

NIEKEDY AJ TMA POSVIETI...

Pouličné lampy považujem za veľmi užitočnú vec. Kráčať ulicou vo svetle mi dodáva istotu v chôdzi a zmierňuje strach z nebezpečenstva. Samozrejme len dovtedy, kým nevypne prúd. Presne to sa mi stalo. Nastala tma. Nič som nevidel. A predsa... Až s odstupom času som si uvedomil, že aj taká tma dokáže na čosi posvietiť. Idúc opatrne vo tme po ulici, som sa približoval k skupinke detí, ktoré si strach kompenzovali hlasnou vravou. Netušiac, kto sa k nim približuje, nepocitovali potrebu stíšiť či popripade zmeniť slovník, a tak do hlbokej tmy z úst detí padali nadávky a vulgarizmy vari toho najhrubšieho zrna. Nebola to len zima, čo mnou poriadne striaslo. V hlave mi vírili myšlienky: Odkiaľ to majú? Sami od seba? Bolo mi hneď jasné, že tieto deti sa stali obeťami zlého prostredia a pohoršujúceho príkladu od starších a možno i tých najbližších.

Slovo ako také nie je len zoskupenie nejakých hlások, ale nesie so sebou aj určitú hodnotu. Slovo má veľkú moc podľa toho, akú hodnotu prezentuje či vyjadruje. Slovom môžeme nesmelých povzbudiť, smutných potešiť, snaživých pochváliť, bezradných usmerniť. Ale slovom môžeme aj ublížiť, zraniť, pohoršiť. Záleží vždy len na tom ktorom človeku, ako si dokáže vážiť slová, ktoré vypúšťa z úst. Či si slová váži alebo ich užíva ľahkovážne.

Budeme prežívať Vianočné obdobie, kedy si pripomíname udalosť, kedy sa „slovo telom stalo“. Ježiš Kristus prišiel na tento svet vydať svedectvo Pravde. Jeho slovo sa stalo radostnou zvesťou, stalo sa slovom Božím. Nikdy neplytval slovom. Zakaždým, keď sa stretol s človekom, vždy to jeho slovo malo vážnosť, nieslo hodnotu. Vždy to bolo slovo pravdy, slovo života, slovo pokoja a lásky. A práve to Ježišovo vyjadrovanie je krásnym vzorom a príkladom aj pre dnešnú dobu. Možno sa nadáva všade a na všetko. Ale týmto si nepomôžeme k lepšiemu. Pokúsme sa zastaviť to bahno vulgárnosti. Netreba veľa. Možno je potrebné len trochu viac sa kontrolovať, zväžiť, či nehovorím ľahkovážne, nedať sa ovplyvniť a prispôbiť prostrediu. Chvíľa keď otvárame ústa, je príležitosťou, aby sme vo svojom živote slovom budovali hodnoty a nie ich búrali. Staňme sa aj my poslami dobrego slova. Slova, ktoré povzbudzuje a nie pohoršuje.

Slušné vyjadrovanie je výsledkom správnej výchovy. Deti však musia mať príklad u starších. Ak sa budeme zodpovedne každý usilovať o slušné vyjadrovanie očistené od nadávok, hrešenia, kliatky či vyslovovania mena Božieho nadarmo, v budúcnosti ani tma na ulici už neposvieti na chorobu dnešnej doby akou je vulgárnosť. Že je to odvážne tvrdenie? Ja to myslím vážne...

Valentín Kokoruďa

OKOLO LIPTOVA 2008

Cykloturistický zraz „Okolo Liptova“ napísal v dňoch 1. 8. – 3. 8. 2008 už svoj 29. ročník. Klub NAC Ružomberok poriadal zraz na futbalovom ihrisku Obecného športového klubu v Likavke v spolupráci s obcou Likavka.

V piatok 1. 8. 2008 sa na štart trasy okolo priehrady L. Mara postavilo 35 účastníkov. Prvou zastávkou bola návšteva pohrebiska Keltov v lokalite Havránok nad L. Marou. Odborný výklad lektora o histórii pohrebiska a výhľad na L. Maru a okolie bol zážitkom, na ktorý sa nezabúda. Ďalšou zastávkou bola Kvačianska dolina, ale prudký dážď nedovolil účastníkom návštevu doliny a tak pokračovali do L. Mikuláša. Stihli ešte horskú prémii s pevným štartom o dĺžke 1 km, kde si zmerali sily medzi sebou. Dlhodobý a prudký dážď zmaril snahu dokončiť plánovanú trasu cez Pavčinu Lehotu, Sv. Kríž, Ľubelu, Vlasy do Likavky. Uskutočnil sa len zrýchlený presun do Likavky. Večer pri grilovaní klobásky bol témou debaty priebeh a zážitky z trasy a spomienky na predošlé ročníky prostredníctvom fotografií a videa.

Slnečné sobotné ráno dávalo tušiť, že sme si už vybrali kvótu nepriaznivého počasia. Štyridsiatka účastníkov vytvorila pekný peletón. Vybrali sa na trasu Ružomberok cyklochodníkom do L. Osady a odtiaľ na bryndzové halušky do L. Revúc. Po občerstvení pokračovali na 1010 m vysoký Šturec. Zo Šturca dolu k chate Pod Šturcom a odtiaľ cez osady Jergaly, Sliačany na Donovaly. Okružnou prehliadkou Donoval uvideli rozsiahlu výstavbu a zmeny v poslednom období. Cestu z Donoval si otestovali tí, čo obľubujú rýchly zjazd. Myšlienka na pripravený guláš

a opekané prasiatko hnala všetkých napriek náročným výstupom vo Veľkej Fatre do Likavky.

Po náročnej ale krásnej trase pripravený guláš chutil dvojnásobne. Príhovor starostu obce p. Vladimíra Rošku a večerné vystúpenie Zlatého slávika z Likavky Mirky Bystričanovej bolo balzomom na príjemne unavených účastníkov zrazu. Podľa vyjadrení niektorých bol im splnený sen. Posedenie, tombola pre každého a debata do neskorých hodín vyplývala zo spokojnosti.

Nedeľné ráno prinieslo taktiež slnko a teplo. Všetci účastníci sa vydali na tzv. trasu Okolo Choča a to z Likavky do V. Dubovej, Vyšného Kubína so zastávkou v Leštínach spojenú s návštevou artikulárneho kostola. Potom pokračovali do Osádky a na Vrchvartu. Obhliadkou vodopádu v Lúčkach a kúpaním sa v prírodnom prameni v Kalamenoch spoznali dominantu dolného Liptova V. Choč zo všetkých strán. Príchodom do Likavky bola ukončená posledná trasa podujatia, ktorá merala 45 km.

Na záver treba povedať, že 29. ročník patrí medzi jeden z najlepšie pripravených, o čom svedčí aj najvyšší počet účastníkov za posledných 15 rokov. Prísľub účastníkov z Bratislavy, Lučenca, Žiliny, Senca, Čiech – Kopřivnice a okolia Ružomberka, že sa o rok na 30. ročníku stretneme znova, hovorí za všetko. Nadviazali sa nové priateľstvá, výmenné pobyty, vymenili skúsenosti, spoznali krásy Liptova a o tom je celý cykloturistický zraz Okolo Liptova.

Dovidenia na 30. ročníku cykloturistického zrazu „Okolo Liptova“.

Robert Fajta

VÝBOR URBÁRSKEHO SPOLOČENSTVA LIKAVKA INFORMUJE SVOJICH PODIELNIKOV

Spolumajitelia bývalého urbáru Likavka v októbri tohto roku obdržali Rozhodnutie, v ktorom Ministerstvo pôdohospodárstva SR ukladá všetkým obhospodarovateľom lesov:

1. Prednostne vykonať náhodnú ťažbu dreviny smrek so zameraním na stromy, ktoré sú napadnuté podkôrnym hmyzom a sú zdrojom ich ďalšieho šírenia.
2. Zastaviť úmyselnú ťažbu v dielcoch s vekom nad 50 rokov so zastúpením smreka nad 50 %, ak v lesnom celku nie sú vykonané opatrenia podľa bodu 1 v plnom rozsahu.
3. Nevykonaním opatrení navrhovaných vo výroku tohto rozhodnutia dôjde k poškodeniu smrečín a lesných porastov so zastúpením smreka v nadmernom rozsahu, čím sa znižuje rozmanitosť prírody, ako aj biologická diverzita.

V hospodárskej činnosti na lesných pozemkoch nášho urbárskeho spoločenstva zameriavame pozornosť najmä na:

- spracovanie existujúcej kalamity drevnej hmoty,
- spracovanie existujúcich a rozširujúcich sa chrobačiarov,
- zalesňovanie vhodným reprodukčným sadbovým materiálom s navýšením počtu sadeníc listnatých drevín,
- zabezpečujeme dostatočnú ochranu mladých lesných porastov až do štádia ich zabezpečenia.

Výbor urbárskeho spoločenstva v Likavke považuje súčasnú situáciu na trhu s drevom za kritickú. Nepriaznivá situácia, keď je na trhu dreva prebytok, vznikla vďaka nepredvídateľným okolnostiam. Veľterné kalamity obrovského rozsahu vo Vysokých Tatrách, v Škandinávii, Čechách, Nemecku a Rakúsku v posledných rokoch spôsobili postupné naplnenie trhu s drevom. V tomto roku sa prejavili dôsledky recesie na stavebnom trhu v zámorí a Japonsku a hypotekárna kríza v USA. Prebytok dreva spôsobuje znižovanie cien drevnej hmoty a piliarskych výrobkov.

Lesné porasty nášho urbáru sa nachádzajú prevažne na strmých svahoch a v odľahlých lokalitách (záver Kľačianskej doliny pod Chabencom). Napríklad v našich náročných lanovkových terénoch máme náklady na ťažbu a približovanie dreva na odvozné miesta o tretinu vyššie než v nenáročných terénoch priemerných pre Slovensko.

Výbor urbárskeho spoločenstva Likavka preto rozhodol, že v lanovkových terénoch v závere Kľačianskej doliny sa bude rubná ťažba uskutočňovať predajom na pni.

Zákazky, ktoré sa realizujú týmto spôsobom musia byť postavené na vzájomnej dôvere obchodných partnerov a na poskytovaní komplexnej služby pre naše urbárske spoločenstvo. Celý proces spracovania dreva od pňa by mal priniesť nám ako vlastníkom lesa maximálny efekt ťažbového zásahu. Dohodli sme sa s firmou Riava, že pre naše urbárske spoločenstvo vykoná ťažbu, približovanie a odvoz dreva. Tento spôsob predaja na pni na Slovensku narastá a má budúcnosť.

Poslaním nášho urbárskeho spoločenstva je udržiavať a zveľaďovať lesy pri plnom využívaní ich hmotných a nehmotných úžitkov v prospech nášho subjektu. Čiže náš les zabezpečuje produkciu drevnej suroviny. Ďalej naše lesné porasty plnia mimoprodukčné a verejnoprospešné funkcie (ekologické, environmentálne, sociálne), ako aj požiadavky spoločnosti v ochrane prírody a kultúrnej krajiny. Pravdou je však to, že na zabezpečovanie mimoprodukčných funkcií našich lesov sú potrebné finančné dotácie od štátu, ktoré nedostávame. Všetky požiadavky, ktoré na nás kladie ochrana prírody, obmedzujú plnenie drevoprodukčných ako aj mimoprodukčných funkcií lesa na našich lesných pozemkoch a brzdia nás v našej hospodárskej činnosti.

**Výbor Spolumajiteľov bývalého urbáru,
pozemkového spoločenstva v Likavke.**

ZAŠLÁ SLÁVA DÚBRAVÍC A ICH SÚČASNOSŤ

Ak by som chcel stručne charakterizovať likavské lúky, ktoré nám môžu poskytnúť hlboký zážitok a v detailoch odkryť krásu, môžem ich obrazne opísať asi takto:

Dúbravice sú rozľahlá oáza ticha, vzduchu nasýteného ozónom, vôňou pestrého rastlínstva, biotop živočíšstva, do ktorého ešte stále patrí likavský pas-tier so svojimi stádami jalovic a čriedami oviec, ktoré tam pasie na sklonku leta. Dúbravice sú krajnotvorná plocha veľmi blízka dedine Likavka a patriaca do jej katastrálneho územia. A predsa sú ešte stále opradené šerom nevedomosti v čase, keď už aj Mesiac máme dokonale zmapovaný.

Valasi, ktorí počas valaskej kolonizácie v 16. storočí prenikli s čriedami oviec na územie Likavky, postupne zisťovali, že pôvodné poľany a hole v Chočských vrchoch im už nestačia. Čriedy oviec a kôz sa zväčšovali a bolo potrebné nájsť nové plochy na pastvu. Preto sa rozhodli so súhlasom likavského panstva v časti likavského chotára nachádzajúceho sa medzi vrchmi Čebrať, Radičiná a Behár založiť nové pasienky. Dubové lesné porasty, ktoré sa tam nachádzali, začali vyrúbavať, vypaľovať a kľčovať. Postupne takto spolu s poddaným ľudom premenili lesnú pôdu na pasienky a lúky. Už v roku 1625 podľa Registra urbáru panstva Likavy patrilo medzi povinnosti sedliakov z Lúčok na časti Dúbravíc kosiť a sušiť seno.

V nasledujúcich storočiach si postupne, ako sa dedina Likavka rozrastala, Likavčania rozparcelovali úbočia Dúbravíc na tablice. Vyčistili pasienky od skál, krov, nalietnutých stromčekov a od buriny. A z boku každej lúky postavili štál – senník. Zo skál urobili základ a naň kládli narezanú drevenú guľatinu, ktorú na koncoch prikresali. Drevo na vrchu na nazývalo plátev, ktorý spevnil celý štál. Na plátev osadili rohy, ktoré olatili a z dosák vpredu i vzadu postavili štíty. Na lavy popribíjali šindle. Z jedľového dreva narezali, nastrúhali a vysláchili šindle, ktoré ponamáčali do garbolínu. Takého šindle rýchlo nevyschli a tak lepšie ochránili štál pred dažďom. Na predný štít zavesili dvercia. Usušené seno, ktoré pohádzali do štálu skladovali až do predjaria. Gazdovia – kosci kosili trávu, ktorú nazývali listnačka, v ktorej bolo plno kvetov. Hrabačky obracali seno a húkali z plných hrdiel. Bolo hriechom stupiť na voňavé seno zablatenými bagandžami. Už začiatkom januára, keď v humnách dochádzalo seno, gazdovia zapriahli kone do drevených saní a na lúky

vyklázali cestu, ktorou naspäť zväžali seno pre dobytok.

Samotné Dúbravice sú pomerne rozsiahla plocha s výmerou 164 hektárov. Túto plochu si naši dedovia rozdelili na jednotlivé časti a každej z častí dali miestny názov. Časť z Dúbravíc na juhozápadnom okraji pomenovali Uhliskom. Ďalším častiam dali nasledovné pomenovania: Pod stenami, Prievaly, Farská lúka, Pod Tlstou horou, Skalité, Pod Dubovským, lúky Na Čele, Bendovské lúky, Malá Strážová, Veľká Strážová, Predný a Zadný Behár.

Priamo na Dúbravických lúkach pramenia štyri potôčky: Bendovský, Strážovský, Kocúrov a Štvrtník. Zakvitnuté stráne Dúbravíc sú farebné v každom ročnom období. Už v skorom predjari, keď sa ešte na lúkach nachádzajú posledné fliačky snehu, kvitne šafran Heufferov, ktorý kobercovito pokrýva ich stráne. V máji sú zakvitnuté celé úbočia prvosienkou jarnou. V lete hlavne na vlhčinách a mokradiach bohato zakvitá žltohlav európsky a jesenný kolorit lúk vytvára jesienka obyčajná svojimi fialovými kvetmi. Samotné lúky a okolité lesné porasty tvoria úživný revír pre početnú jeleniu a srnčiu zver. Diviacia zver tu žije len prechodne. Zo šeliem možno pozorovať vlka, rysa, medveďa, líšku a kunu. Z pernatej zveri sa na lúkach vyskytuje jariabok, sluka, drozdy, sojka, orešnica a jastrab.

Ak chce človek vidieť Dúbravice v celej ich kráse, tak musí vystúpiť na vrchol Predného Behára alebo na východný okraj Hrboltovských lúk. Z nich vidieť celé Dúbravice ako na dlani.

Kosbou na letných lúkach a sušením sena žila niekedy celá dedina. Likavčania boli v minulosti úzko spätí s prírodou. Polia a lúky im dávali obživu a ho-

ra im dávala drevo na stavbu dreveníc, na pltničenie a na palivo. Na jar každý gazda vedel, že skôr, ako pôjde pracovať na pole, musí poprosiť o dobrú úrodu a požehnať pôdu pred prvou sejbou a sadením. S gazdinou zavčas ráno odišiel na pole. Na poli gazda s ranným slnkom s úctou pokľakol, pobozkal zem, pomodlil sa a do zeme zahrnul kúsok chleba, aby zaistil požehnaný rok. Gazdiná potom svätenou vodou pokropila siatiny a sadenice, aby ich nezničil ľadovec.

Svoju nenapodobiteľnú originalnosť stratili Dúbravice v päťdesiatych rokoch minulého storočia. Po násilnej kolektivizácii Gottwaldovským režimom si museli likavskí gazdovia porozoberať štále a drevo z nich si odvieť domov. Všetky deliace cieľe na hraniciach parciel boli odstránené, aby sa mohlo kosiť kosačkami na väčších výmerách.

Zašlú slávu Dúbravíc už pripomína len jeden zbořený štál v Kocúrovej doline a jeden štál prerobený na chatku – jágerku, ktorý prestaval nebohý poľovník Beňo Bakoš. To sú posledné dva monumenty, ktoré ešte pamätajú minulosť Dúbravíc. Je viac ako

isté, že taký život, aký panoval na Dúbraviciach do konca šesťdesiatych rokov minulého storočia sa už nikdy nevráti. Ešte šťastie, že Poľnohospodárske družstvo a taktiež niektorí súkromne hospodáriaci roľníci z Likavky sa o lúky príkladne starajú, čistia ich a kosia. Ak by lúky zarástli krovinami, už nikdy by neboli tým, čím v minulosti bývali. Tou úžasnou krajínou plochou, ktorá je súčasťou histórie našej dediny.

Myslím si, že práve tu na týchto lúčach zvaných Dúbravice, na ktorých Likavčania dorábali seno, vznikali pocity, ktoré ostali hlboko zakódované v génoch nástupných generácií a tiež neopakovateľná história, ktorú majú hlboko vo svojich myšliach.

Mňa osobne vyvážená harmónia spätosti človeka s prírodou, aká bola v minulosti, hlboko uspokojuje, pretože svet okolo nás by sa mal vnímať nielen rozumom ale aj srdcom. A to aj napriek tomu, že už dávno sú preč časy, čo schodné cesty končili v dedinách a ďalej do vrchov viedli len úvozy a chodníky.

Pavel Fain

POZVÁNKA

Klub slovenských turistov Likavka
Vás pozýva dňa 26. 12. 2008 na

**15. ročník
Štefanského výstupu na Čebrať.**

Zraz účastníkov je o 11.00 hodine na vrchole.
Tešíme sa na Vašu účasť.

Z našej matriky

Naši malí spoluobčania:

Magdaléna Krížová
Soňa Macurová
Štefan Kucko
Roland Števko
Emma Kristína Halušková
Lukáš Brtko
Filip Minárik
Alan Buriak
Laura Ilievová
Ester Dubovcová
Laura Vieriková
Filip Soviš
Mária Fajtová
Laura Mastišová
Michaela Páterová

Manželstvo uzavreli:

Peter Súkeník – Miroslava Sliacka
Róbert Jaroščák – Zuzana Možiešová
Ilija Šošic – Mária Martošová
Matej Uličný – Jana Mydliarová
Peter Spál – Soňa Almásiová
Mgr. Michal Brož – Mgr. Eva Ferancová
Filip Mužila – Zuzana Senková
Ľubomír Macko – Lenka Šalplachtová
Ľubomír Mušuta – Rozália Trepánová
Jozef Habala – Vladimíra Konfálová

Ivan Milec – Martina Pethoová
Bc. Filip Bažík – Mgr. Zuzana Harviliková
Ing. Marián Majka – Mgr. Marta Serdelová
Martin Kello – Veronika Augustovičová
Ing. Robert Fogelton – Monika Podstránska
Ľubomír Durdík – Veronika Hrdinová
Štefan Kohút – Romana Hlasicová
Marek Húska – Anna Ondrušeková
Lukáš Timko – Editá Sitková
Peter Menšík – Silvia Žigraiová

Opustili nás:

Milan Kohút 65 r.
Ján Baran 74 r.
Vojtech Lanovec 83 r.
Jozef Žákovský 86 r.
Adam Šablatúra 93 r.
Štefan Žigrai 51 r.
Cyprián Brtko 77 r.
Kamila Bystričanová 90 r.
Ján Žerebák 82 r.
Anna Halušková 63 r.
Bernard Kozica 54 r.
Robert Kačalka 82 r.
Matilda Buková 78 r.
Miroslava Hradská 23 r.
Mária Guráňová 25 r.
Ivan Jankovič 59 r.
Albert Tretscher 82 r.